

1. ☒ Ούλωφ Πάλμε & Επάφου & Χρυσίππου 1 Ζωγράφου , ☎ 210 74 88 030
 2. ☒ Φανερωμένης 13 Χολαργός , ☎ 210 6536551
 3. ☒ Ευεργέτου Γιαβάση 9 Αγία Παρασκευή, ☎ 210 6000031
- www.en-dynamei.gr

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ 3.9.2026

ΚΕΙΜΕΝΟ 1

Η δύναμη του γέλιου

Το απόσπασμα είναι διασκευασμένο για τις ανάγκες της εξέτασης και προέρχεται από το ομότιτλο κείμενο του Γιώργου Πλάνα, που δημοσιεύτηκε στο ηλεκτρονικό περιοδικό φιλοσοφίας <https://www.filosofikilithos.gr/i-dynami-toy-gelioy>.

Κάτι τόσο απλό και καθημερινό, αλλά και τόσο σημαντικό στη ζωή μας: Το γέλιο δρα ως ένας παράγοντας απελευθέρωσης από εντάσεις και αγωνίες και το να γελάμε τροφοδοτεί τα θετικά συναισθήματα. Το γέλιο μάς εξανθρωπίζει και μάς επιτρέπει ν' ανοίξουμε κανάλια επικοινωνίας, χτίζει γέφυρες χαράς ανάμεσα στους ανθρώπους και εξαγνίζει τις ανθρώπινες σχέσεις. [...]

Ευρέως, το γέλιο σχετίζεται με τη χαρά, την ευτυχία και την καλή διάθεση και αποτελεί έναν εξαιρετικό μηχανισμό κοινωνικής επικοινωνίας. Αυτό είναι έτσι γιατί, στην ουσία, ο παράγοντας ενεργοποίησης του γέλιου δεν είναι η ευτυχία ή η χαρά από μόνες τους, αλλά το γεγονός ότι υπάρχει τουλάχιστον ένα άλλο άτομο, στο οποίο μπορείς να δώσεις ανοιχτά και με τρόπο ειλικρινή ένα μήνυμα. Έχει αποδειχτεί ότι η σχέση μεταξύ του γέλιου μαζί με άλλους και του γέλιου σε μοναξιά είναι 30 προς 1. Χρειάζεται να υπάρχουν ένα ή περισσότερα άτομα, για να γελάμε μαζί.

Φαίνεται πως οι ενδορφίνες που προκαλούνται από το γέλιο μπορούν να κάνουν τους ανθρώπους να έχουν περισσότερη προδιάθεση για σύσφιξη των σχέσεων, για να συμμετέχουν σε ομάδες και να εργαστούν ομαδικά, δρώντας με μεγαλύτερη γενναιοδωρία. Επίσης, είναι ένα εργαλείο, για ν' αλλάξει η συμπεριφορά των άλλων: σε μια ενοχλητική κατάσταση, όπως μια διαφωνία, το γέλιο αντιπροσωπεύει μια κατευναστική χειρονομία, για να μειωθεί και ν' αποφορτιστεί η ένταση και ο θυμός.

Μέχρι πρότινος επικρατούσε η αντίληψη ότι η εισαγωγή του χιούμορ στη διδασκαλία μπορεί να αποσπάσει τους μαθητές από τους στόχους της, να διαταράξει την απαιτούμενη πειθαρχία, να οδηγήσει σε χαλάρωση και σε απώλεια του ρυθμού ή του ελέγχου της τάξης και, γενικά, να επιδράσει αρνητικά στη σχολική μάθηση. Η αντίληψη αυτή έχει αλλάξει, αφού οι εκπαιδευτικοί στην πλειονότητά τους θεωρούν ότι η αξιοποίηση του χιούμορ στη διδασκαλία έχει θετικές επιδράσεις.

Οι εκπαιδευτικοί δήλωσαν ότι χρησιμοποιούν το χιούμορ, προκειμένου να βελτιώσουν το κλίμα της τάξης και τη σχέση τους με τους μαθητές, να προσελκύσουν την προσοχή και το ενδιαφέρον τους, να μειώσουν την ένταση και τις πιέσεις της διδασκαλίας και να προωθήσουν καλύτερα τη μάθηση. Ορισμένοι εκπαιδευτικοί φαίνεται να το χρησιμοποιούν και για να διατηρήσουν οι ίδιοι το ενδιαφέρον τους για το μάθημα, αλλά και για να νιώσουν πιο χαλαρά και ευχάριστα στην τάξη.

1. ☒ Ούλωφ Πάλμε & Επάφου & Χρυσίππου 1 Ζωγράφου , ☎ 210 74 88 030
 2. ☒ Φανερωμένης 13 Χολαργός , ☎ 210 6536551
 3. ☒ Ευεργέτου Γιαβάση 9 Αγία Παρασκευή, ☎ 210 6000031
- www.en-dynamei.gr

ΚΕΙΜΕΝΟ 2

Μύθοι για τους αισιόδοξους ανθρώπους

Αισιοδοξία: μια λέξη που αποτελεί ζητούμενο στις μέρες μας. Σε ένα γενικό πλαίσιο, αισιοδοξία είναι ο τρόπος σκέψης και η ερμηνεία της πραγματικότητας, σύμφωνα με την οποία, μελετώντας ο άνθρωπος όλες τις προοπτικές, επιλέγει τη θετικότερη έκβαση των πραγμάτων. Κατά την αισιόδοξη διαχείριση, η πραγματικότητα δεν διαστρεβλώνεται ούτε τα στοιχεία αποκρύπτονται, αλλά αναλύονται τα γεγονότα και ορίζονται προοπτικές της παρούσας κατάστασης με εστίαση τόσο στη δράση, όσο και στη θετική έκβαση βάσει δεδομένων.

Ο αισιόδοξος δεν είναι ένας άνθρωπος που ποτέ δεν «πέφτει» συναισθηματικά, δεν βλέπει τις δυσκολίες, τα βλέπει όλα ρόδινα και θεωρεί πως όλα θα πάνε καλά! Κάθε άλλο, αισιόδοξος είναι ο άνθρωπος εκείνος που βλέπει τις δυσκολίες, αναγνωρίζει το περιβάλλον, αναγνωρίζει την επιρροή των εξωγενών παραγόντων, αναγνωρίζει τα δικά του περιθώρια επιρροής, συναισθάνεται, πονάει, μπορεί να βιώσει ακόμα και κατάθλιψη, εάν διαχειρίζεται κάτι δύσκολο. Είναι μύθος πως η κατάθλιψη είναι «προνόμιο» των απαισιόδοξων ανθρώπων. Όμως ο αισιόδοξος, έχει πολύ μεγαλύτερες πιθανότητες να ανακάμψει, να πάρει την κατάσταση στα χέρια του, να δράσει και τελικά να καταφέρει να αισθανθεί καλύτερα, σε πολύ πιο μικρό χρονικό διάστημα απ' ό,τι ο απαισιόδοξος. Ο αισιόδοξος είναι ο άνθρωπος και μπορεί να βιώνει όλα τα συναισθήματα, να αναλύει τις υπάρχουσες καταστάσεις από διαφορετικές οπτικές, ωστόσο μπορεί να εστιάζει την οπτική του για το μέλλον προς μια πιο θετική κατεύθυνση συνεχίζοντας τη δράση του. «Ο απαισιόδοξος βλέπει τη δυσκολία σε κάθε ευκαιρία, ο αισιόδοξος βλέπει την ευκαιρία σε κάθε δυσκολία», M. Sellingman.

Διασκευασμένο άρθρο της Ροδούλας Τρακάδα, συμβούλου Ψυχικής Υγείας, 25.11.2024.

ΚΕΙΜΕΝΟ 3

Χαμογέλα ρε . . . τι σου ζητάνε;

«Έτσι, μ' αυτήν την παλιοεφεύρεση που τη λένε ρολόι, σπρώχνουμε τις ώρες και τις μέρες σα να μας είναι βάρος, και μας είναι βάρος, γιατί δε ζούμε, κατάλαβες; Όλο κοιτάμε το ρολόι, να φύγει κι αυτή η ώρα, να φύγει κι αυτή η μέρα, να έρθει το αύριο, και πάλι φτου κι απ' την αρχή.

Χωρίσαμε τη μέρα σε πτώματα στιγμών, σε σκοτωμένες ώρες που τις θάβουμε μέσα μας, μέσα στις σπηλιές του είναι μας, στις σπηλιές όπου γεννιέται η ελευθερία της επιθυμίας, και τις μπαζώνουμε με όλων των ειδών τα σκουπίδια που μας πασάρουν σαν «αξίες», σαν «ανάγκες», σαν «ηθική», σαν «πολιτισμό». Κάναμε το σώμα μας ένα απέραντο νεκροταφείο δολοφονημένων επιθυμιών και προσδοκιών, αφήνουμε τα πιο σημαντικά, τα πιο ουσιαστικά πράγματα, όπως να παίζουμε και να κουβεντιάσουμε με τα παιδιά και τα ζώα, με τα λουλούδια και τα δέντρα, να παίζουμε και να χαρούμε μεταξύ

1. ☒ Ούλωφ Πάλμε & Επάφου & Χρυσίππου 1 Ζωγράφου , ☎ 210 74 88 030
 2. ☒ Φανερωμένης 13 Χολαργός , ☎ 210 6536551
 3. ☒ Ευεργέτου Γιαβάση 9 Αγία Παρασκευή, ☎ 210 6000031
- www.en-dynamei.gr

μας, ν' απολαύσουμε τη φύση, τις ομορφιές του ανθρώπινου χεριού και του πνεύματος, να κατέβουμε τρυφερά μέσα μας, να γνωρίσουμε τον εαυτό μας και τον διπλανό μας...

Όλα, όλα, τ' αφήνουμε γι' αυτό το αύριο που δεν θα έρθει ποτέ... Μόνο όταν ο θάνατος χτυπήσει κάποιο αγαπημένο μας πρόσωπο πονάμε, γιατί συνήθως σκεφτόμαστε πως θέλαμε να του πούμε τόσα σημαντικά πράγματα, όπως πόσο τον αγαπούσαμε, πόσο σημαντικός ήταν για εμάς...»

Χρόνης Μίσσιος

Θέμα Α

A1. Να συνοψίσετε σε 60-80 λέξεις το περιεχόμενο των παραγράφων 3-5 («Φαίνεται πως οι ενδορφίνες...ευχάριστα στην τάξη») του **Κειμένου 1**.

Μονάδες 20

Θέμα Β

B1. Να γράψετε στο τετράδιό σας δίπλα στον αριθμό της **Στήλης Α** το γράμμα από τη **Στήλη Β** που αντιστοιχεί στην ορθή απάντηση, με βάση το περιεχόμενο των **Κειμένων 1 και 2** (χωρίς αναφορά σε χωρία των κειμένων):

1. Στην πρώτη παράγραφο του Κειμένου 1 το γέλιο	α. εξασφαλίζει την κοινωνική αλληλεπίδραση. β. είναι κάτι απλό και ασήμαντο.
2. Στη δεύτερη παράγραφο του Κειμένου 1 το γέλιο	α. δεν σχετίζεται με τη χαρά. β. επηρεάζεται από τη μοναξιά.
3. Στην πρώτη παράγραφο του Κειμένου 2 ο αισιόδοξος	α. αρνείται την πραγματικότητα και επικεντρώνεται στη δράση. β. διαμορφώνει θετική στάση ζωής.
4. Στη δεύτερη παράγραφο του Κειμένου 2 ο αισιόδοξος	α. έχει αναπτυγμένη συναισθηματική νοημοσύνη. β. δεν κινδυνεύει από κατάθλιψη.
5. Στη δεύτερη παράγραφο του Κειμένου 2 ο απαισιόδοξος	α. σε κάθε ευκαιρία εστιάζει στα εμπόδια. β. αδυνατεί να διακρίνει τις ευκαιρίες στη ζωή.

Μονάδες 10

B2. Ποια είναι η πρόθεση του συντάκτη στη δεύτερη παράγραφο του **Κειμένου 1** («Ευρέως, το γέλιο σχετίζεται με τη χαρά... για να γελάμε μαζί.») (μονάδες 2) και πώς ο τρόπος με τον οποίο την αναπτύσσει, εξυπηρετεί την πρόθεση αυτή; (μονάδες 3)

Μονάδες 5

B3. α) Το **Κείμενο 2** αποτελεί δείγμα επιστημονικού λόγου. Να εντοπίσετε στην πρώτη παράγραφο («Αισιοδοξία: μια λέξη που αποτελεί... θετική έκβαση βάσει δεδομένων») δύο γλωσσικές επιλογές που το επιβεβαιώνουν δίνοντας το αντίστοιχο χωρίο (μονάδες 4) και να αιτιολογήσετε την επιλογή σας (μονάδες 6).

Μονάδες 10

B3. β) Να εξηγήσετε σε 60-80 λέξεις την άποψη του M. Sellingman: «Ο απαισιόδοξος βλέπει τη δυσκολία σε κάθε ευκαιρία, ο αισιόδοξος βλέπει την ευκαιρία σε κάθε δυσκολία». (**Κείμενο 2**)

Μονάδες 10

Θέμα Γ

Γ1. Ποια κριτική ασκεί ο αφηγητής στον τρόπο που κάποιοι ζουν τη ζωή τους; Να στηρίξετε την απάντησή σας χρησιμοποιώντας τρεις κειμενικούς δείκτες. Εκτιμάτε πως αυτή η κατάσταση αφορά τον σύγχρονο άνθρωπο; Να απαντήσετε σε 150-200 λέξεις.

Μονάδες 15

Θέμα Δ

Δ1. Στα Κείμενα 1 και 2 αναφέρεται ότι τόσο το γέλιο όσο και η αισιοδοξία είναι πολύτιμα στοιχεία της ζωής μας. Αξιοποιώντας δημιουργικά το περιεχόμενο των αντίστοιχων κειμένων:

α) για ποιους λόγους, κατά τη γνώμη σας, το γέλιο έχει καθοριστική σημασία για την ανάπτυξη και τη ζωή των νέων;

β) εσείς προσωπικά, από πού αντλείτε αισιοδοξία για το παρόν και το μέλλον και γιατί;

Το κείμενό σας αποτελεί ομιλία (350-400 λέξεις) που εκφωνείτε ως εκπρόσωπος του σχολείου σας, σε μια ημερίδα του δήμου σχετικά με το νόημα της ζωής.

Μονάδες 30